

1. melléklet Bessenyei István és Apáti Balázs Az MI az iskolában 3. c. írásához

(A mellékelt óravázlatok a szerzők és az MI közös munkájával jöttek létre, végső változatuk gépi produktum, így dokumentumként, szerkesztői beavatkozás nélkül adjuk közre. – A szerk.)

ÓRATERV (45 perc)

„Kérdezd meg a MI-t!” – Széchenyi–Kossuth vita elemzése

Tantárgy:

történelem (7–10. évfolyamra adaptálható)

Óratípus:

új ismeret feldolgozása + kritikai gondolkodás fejlesztése

Tanulási célok

A tanuló:

megérti a Széchenyi–Kossuth vita alapellentétét

képes kérdéseket (promptokat) alkotni

felismeri, hogy a kérdés minősége meghatározza a választ

gyakorolja az MI-válaszok kritikai értékelését

össze tudja vetni: MI vs. saját gondolkodás

Kulcsfogalom (didaktikai fókusz)

👉 A tanulás nem a válaszban van, hanem a kérdésben.

Óravázlat (45 perc)

1. RÁHANGOLÁS (5 perc)

Tanári kérdés:

„Mit csinálnál, ha egy esszét kell írni Széchenyiről és Kossuthról?”

Tipikus válaszok:

Google

ChatGPT

könyv

Tanári fordulat:

„Ma nem tiltjuk az MI-t. Használni fogjuk.
De nem a válasz a lényeg — hanem az, **hogyan kérdeztek.**”

2. KIINDULÓ INFORMÁCIÓ (5 perc)

Tanár kioszt egy rövid (5–8 mondatos) összefoglalót:

☞ Széchenyi:

lassú reform

Habsburg együttműködés

elitvezérelt modernizáció

☞ Kossuth:

gyors változás

nemzeti függetlenség

politikai mobilizáció

3. 1. FELADAT – „Kérdezd meg rosszul!” (10 perc)

Tanulók egyéni/páros munka:

☞ Írjanak egy **egyszerű kérdést** az MI-nek, pl.:

„Mi a különbség Széchenyi és Kossuth között?”

☞ Lekérik a választ

Közös megbeszélés:

túl általános?

tankönyvszagú?

„kész”?

☞ Tanári kiemelés:

rossz kérdés → felszínes válasz

4. 2. FELADAT – „Tanulj meg kérdezni!” (15 perc)

Tanári instrukció:

„Most írjatok **jobb kérdést**, ami gondolkodásra kényszeríti az MI-t!”

Minták (segítség):

„Milyen érvek szólnak Széchenyi politikája mellett a korabeli Európában?”

„Kossuth programja milyen kockázatokat hordozott?”

„Hogyan értékelné egy mai politikai elemző a két modellt?”

„Melyik stratégia volt realisabb 1840 körül és miért?”

☞ Új lekérdezés

🔍 Elemzés (közös)

Melyik válasz lett jobb?

Mi változott?

A kérdés mit tett hozzá?

☞ Kulcsmondat:

A gondolkodás a kérdésben kezdődik, nem a válaszban.

5. 3. FELADAT – KRITIKA (5 perc)

Tanári kérdés:

„Elhíhetjük az MI választ?”

Tanulók:

keresnek benne hibát

torzítást

leegyszerűsítést

☞ Pl.:

túl kiegyensúlyozott?

hiányzik konfliktus?

nincs konkrét történeti kontextus?

☞ Bevezetés:

forráskritika 2.0

6. REFLEXIÓ (5 perc)

Zárókérdések:

Mi volt a különbség az első és második kérdés között?

Segített az MI – vagy „túl gyors” volt?

Mikor hasznos és mikor veszélyes?

KERETES RÉSZ (ÚPSz-stílus)

„3 szabály az MI tanórai használatához”

1. Ne a választ kérd
 2. A kérdést fejleszd
 3. △ A választ mindig ellenőrizd
-

DIDAKTIKAI ÉRTELMEZÉS

Ez az óra:

nem MI-használatot tanít

hanem **gondolkodást MI-környezetben**

Kapcsolódik:

„kérdező iskola”

prompt mint pedagógiai aktus

tanár = **kognitív moderátor**

||| ÉRTÉKELÉS (opcionális)

Gyors értékelési szempontok:

kérdés minősége

kritikai észrevételek

összehasonlítás képessége

TOVÁBBFEJLESZTÉS

Otthoni feladat:

☞ Írj egy rövid esszét:

„Széchenyi vagy Kossuth modellje lenne működképes ma?”

mellé:

☞ „Hogyan segített (vagy torzított) az MI?”